

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : मपामि २००८/प्र.क्र.११/जल-७,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
दिनांक : ४ फेब्रुवारी, २००९.

बाबत :- ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग शासन निर्णय

- (१) क्रमांक - एसएलएफ १८/०५/प्र.क्र.४८०/जल-१२, दि.२४ ऑक्टोबर, २००५.
- (२) क्रमांक - एसएलएफ १८/०५/प्र.क्र.४८०(भाग २ब)/जल-१२, दि.१३ सप्टेंबर, २००६.
- (३) क्रमांक - असक २००८/प्र.क्र.५२/जल-११, दि.१३ मे, २००८.
- (४) क्रमांक - मपामि २००८/प्र.क्र.११/जल-७, दि.१७ जुलै, २००८.
- (५) वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्रमांक - पुसक १०.०८/प्र.क्र.१३२/अर्थसंकल्प-३, दि.२० जानेवारी, २००९.
- (६) क्रमांक - असक २००८/प्र.क्र.१२०/जल-११, दि.३१ जानेवारी, २००९.

प्रस्तावना :

मराठवाड्यातील औसाबाद, जालना, परभणी, हिंगोली, बीड, नांदेड, उस्मानाबाद व लातूर या आठ जिल्ह्यांकडिता शेतकऱ्यांच्या विकासासाठी आणि कल्याणाबादी विविध उपाययोजना करण्याकडिता शासनाने संदर्भाधीन ग्राम विकास व जलसंधारण विभागाच्या दिनांक २४ ऑक्टोबर, २००५ च्या शासन निर्णयान्वये मराठवाडा विभागासाठी मराठवाडा पाणलोट विकास मिशनची स्थापना करण्यास मान्यता दिली आहे व या मिशनद्वारे एकात्मिक पाणलोट व्यवस्थापन संकल्पनेच्या माध्यमातून पाणलोट विकासाची सर्व प्रकारची कामे करून पर्यावरणाधारित शेतीतध्ये स्थिरता आणण्याचे प्रयत्न करण्यात यावेत या बाबींचा पाणलोट विकासाची सर्व प्रकारची कामे करून पर्यावरणाधारित शेतीतध्ये स्थिरता आणण्याचे प्रयत्न करण्यात यावेत या बाबींचा सनावेश करण्यात आलेला आहे. मराठवाडा पाणलोट विकास मिशनची अंमलबजावणी कार्यक्षमतेने होण्याच्या दृष्टीकोनातून सविस्तर मार्गदर्शक सूचना संदर्भाधीन दिनांक १३ सप्टेंबर, २००६ च्या शासन निर्णयान्वये निर्गमित करण्यात आले आहेत. मराठवाडा पाणलोट विकास मिशनच्या अंमलबजावणीकरिता सन २००५-०६ ते २००७-०८ या वर्षात रु.६४.०० कोटी पंचव निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

२. सन २००८-०९ या आर्थिक वर्षात संदर्भाधीन दि.१७ जुलै, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये मराठवाडा पाणलोट विकास मिशन अंतर्गत औसाबाद, जालना, परभणी, हिंगोली, बीड, नांदेड, उस्मानाबाद व लातूर या ८ जिल्ह्यांत राबविण्यास तसेच मिशनच्या अंमलबजावणीकरिता रु.४०.०० कोटी इतक्या निधीचा कार्यक्रम राबविण्यास शासन मान्यता देण्यात आली आहे. त्यापैकी सन २००८-०९ या आर्थिक वर्षासाठी रु.१०.०० कोटी निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. आता मराठवाडा पाणलोट विकास मिशनच्या अंमलबजावणीसाठी उर्वरित तरतूद मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

मराठवाड्यातील औसाबाद, जालना, परभणी, हिंगोली, बीड, नांदेड, उस्मानाबाद व लातूर या ८ जिल्ह्यांमध्ये सध्या कार्यक्रम सन २००८-०९ या आर्थिक वर्षात राबविण्यास शासन मान्यता देण्यात आली आहे. मराठवाडा पाणलोट विकास मिशन अंतर्गत मराठवाडा विभागातील ८ जिल्ह्यांमध्ये ८ मेगा पाणलोट निवडण्यात आले आहेत. निवडण्यात आलेल्या पाणलोटोचे एकूण भौगोलिक क्षेत्र १७४१४४ हेक्टर असून त्यात समाविष्ट असलेल्या १८९ गावांपैकी १८५ गावे मिशनमध्ये समाविष्ट आहेत. या मेगा पाणलोटोमध्ये एकूण २४३ लघु पाणलोट पाडण्यात आले असून त्यांचे क्षेत्र १५७१६९ हेक्टर आहे. याबाबतची माहिती विवरणपत्र-अ मध्ये सोबत जोडण्यात आली आहे.

२. सन २००८-०९ मध्ये मराठवाडा पाणलोट विकास मिशनची औसाबाद, जालना, परभणी, हिंगोली, बीड, नांदेड, उस्मानाबाद व लातूर या मराठवाड्यातील आठ जिल्ह्यांमध्ये अंमलबजावणी करण्याकरिता संदर्भाधीन दि.१७ जुलै, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये रु.१०.९० कोटी निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. आता या कार्यक्रमाकरिता उपलब्ध झालेला रु.३०.०० कोटी (अक्षरी रुपये तीस कोटी फक्त) इतका निधी मंजूर व वितरित करण्यास या शासन निर्णयान्वये मंजूरी देण्यात येत आहे.

२. हा निधी खर्च करण्यास आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आह्वान व संवितरण अधिकारी मगून घोषित करण्यात येत आहे. हा निधीचे जिल्हानिहाय वितरण विभागीय आयुक्ता, औरंगाबाद विभाग, औरंगाबाद यांच्या मान्यतेने मराठवाड्यातील औरंगाबाद, जालना, परभणी, हिंगोली, बीड, नांदेड, उस्मानाबाद व लातूर या जिल्ह्यांना वितरित करण्यास आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. जिल्हानिहाय निधी वितरित करताना संबंधित जिल्ह्यातील पाणलोट कार्यक्रम अंमलबजावणी करणा-या यंत्रणेची निधीची प्रत्यक्ष मागणी व झालेला खर्च लक्षात घेण्यात यावा. याबाबतच्या सविस्तर मार्गदर्शक सूचना संबंधित अधिका-यांना तातडीने निर्गमित कराव्यात. हा खर्च मंजूर केंद्र-प्लो प्रमाणे होईल याची दक्षता घेण्यात यावी.

४. सन २००८-०९ मध्ये मराठवाड्यातील औरंगाबाद, जालना, परभणी, हिंगोली, बीड, नांदेड, उस्मानाबाद व लातूर या आठ जिल्ह्यांकरीता संवर्माधीन दि.१७ जुलै, २००८ च्या शासन निर्णयान्वये उपलब्ध करून दिलेला रु.१०.०० कोटी व या शासन निर्णयान्वये वितरित करण्यात येत असलेला रु.३०.०० कोटी असा एकूण रु.४०.०० कोटी (अक्षरी रूपे चालीस कोटी फक्त) इतका निधी मराठवाडा पाणलोट विकास मिशनच्या अंमलबजावणीकरीता मंजूर करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

५. मराठवाडा पाणलोट विकास मिशन अंतर्गत मंजूर करण्यात आलेला निधी आयुक्त (कृषि) महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी संबंधित जिल्ह्यांचे जिल्हाधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली गठीत करण्यात आलेल्या कृषि तंत्रज्ञान व्यवस्थापन संस्था तथा आत्मा (Agricultural Technology Management Agency - ATMA) या संस्थेच्या वासुाटी सुट केलेल्या स्वतंत्र आल्यात जमा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

६. मराठवाडा पाणलोट विकास मिशन कार्यक्रमांतर्गत जिल्ह्यांना मिळालेला निधी व स्वामधून होणारा खर्च यांचे स्वतंत्र लेखे ठेवण्यात यावेत. तसेच या कार्यक्रमांतर्गत सुट केलेल्या प्रकल्पावरच बरील मंजूर रु.४०.०० कोटी (अक्षरी रूपे चालीस कोटी फक्त) निधीचा विनियोग करण्यात यावा व सधर निधी या आधिक वर्षातच खर्च करण्यात यावा. या कार्यासाठी होणारा खर्च हा ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मागणी क्र.एल-३, २५०१-यम विकाससाठी विशेष कार्यक्रम, ०२ - अवर्यय प्रवण क्षेत्र विकास कार्यक्रम, १०१ लहान पाटबंधारे (०१)(०३) मराठवाडा पाणलोट विकास मिशन (२५०१-०५०-२)(योजनांतर्गत-वतमत) ३१ सहायक अनुदाने या लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

७. मराठवाडा पाणलोट विकास मिशन अंतर्गत आतापर्यंत उपलब्ध करून दिलेला निधी वित्त करण्यात आलेल्या कामांची माहिती शासनाच्या वेबसाईटवर दर्शविण्यात यावी व ती वेळोवेळी अद्ययावत करण्यात यावी.

८. मराठवाडा पॅकेज अंतर्गत आह्वित केलेल्या कार्यक्रमांचा आढावा सर्व सारवर वेळोवेळी घेण्यात यावा आणि बरील कार्यक्रमांतर्गत झालेल्या आर्थिक व भौतिक प्रगतीचा अढवाल संचालक, म्युसंधारण, कृषि आयुक्तालय, पुणे यांनी दर १५ दिवसांनी शासनास न चुकता सादर करावा.

९. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या पत्रिकेक क्र.यू.क १०.०८/प्र.क्र.२३२/अवर्यय-३, दि.२० जानेवारी, २००९ तसेच या विभागाच्या संवर्माधीन दि.३१ जानेवारी, २००९ च्या शासन निर्णयान्वये मिळालेल्या मान्यतेने निर्गमित करण्यात येत आहे.

१०. सधर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक संकेतांक २००९०२०४१३०६३१००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(रेखा मिडे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

भा. राज्यपाल यांचे खाजगी सचिव,

भा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,

सर्व मंत्री, राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,

मुख्य सचिव, अतिरिक्त मुख्य सचिव,

शासनाचे सर्व प्रधान सचिव/सर्व सचिव,

सर्व विभागीय आयुक्त,

एच-२७३१[ए] - १३

आयुक्ता (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
 संचालक, नृसंशोधन व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
 मुख्य अभियंता, लघु पर्यटनक्षेत्रे (कृषिगत क्षेत्र), पुणे
 प्रधान मुख्य कन संचालक, नागपूर महाराष्ट्र राज्य, नागपूर
 संचालक, सामाजिक कर्मिकांग, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
 संचालक, भूजल संयोजन व विकास संस्था, पुणे,
 किराड्याधिकारी, औसाबाद, जालगा, परभणी, हिंगोली, बीड, नांदेड, उस्मानाबाद व लातूर
 संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई,
 महसंचालक, भास्तिनी व कनसंचालक, मुंबई (प्रसिद्धी करिता),
 विभागीय कृषि सहाय्यक, औसाबाद, लातूर
 किराड्या अधिकारी कृषि अधिकारी, औसाबाद, जालगा, परभणी, हिंगोली, बीड, नांदेड, उस्मानाबाद व लातूर
 सहाय्यक, सामाजिक कर्मिकांग कृषि, औसाबाद
 सहाय्यक लेखा व कोषागार संचालक, नवीन परभणी कन, ५ वा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई-३२ (२५वी)
 महसंचालक, (लेखापत्रिका), महाराष्ट्र १ व २, मुंबई व नागपूर
 महसंचालक, (लेखा व अनुसंधान), महाराष्ट्र १ व २, मुंबई व नागपूर
 किराड्या कोषागार अधिकारी, औसाबाद, जालगा, परभणी, हिंगोली, बीड, नांदेड, उस्मानाबाद व लातूर
 सर्व मंत्रालयीन विभाग,
 सर्व उच्च सचिव/अवर सचिव/ कार्यालय अधिकारी (जलसंधारण प्रभाग) यांना विवरण व जलसंधारण विभाग,
 कार्यालय क्र-१५ व कार्यालय अर्थसंचालक-२, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
 कक्षा अभियंता/कार्यालय क्र.११, यांना विवरण व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
 निवडूनसाठी कार्यालय जल -५.

१-३८

सासन निर्णय क्रमांक मपामि २००८/प्र.क्र.९९/जल-७, दि. ४ फेब्रुवारी, २००९ चे सदृश.

मराठवाडा पाणलोट विकास मिसन
विवरणपत्र अ

अ.क्र.	जिल्हा	तालुका	जीएसडीए पाणलोट क्रमांक	भौगोलिक क्षेत्र (हेक्टर)	मिसनमध्ये समाविष्ट गावांची संख्या	एकूण पडलेले लघु पाटलोट	
						संख्या	क्षेत्र
१	२	३	४	५	६	७	८
१	औरंगाबाद	औरंगाबाद	GP 18	२०५७२	२१	२१	१८२३५
२	जालना	भोकरदन	GP 11	२०१००	२३	२१	१८८००
३	बीड	आष्टी	SA 13	२३८४८	२४	२४	२११४८
४	लातूर	लातूर	MR 19	१६७००	१७	१६	१२२१३
५	उस्मानाबाद	परांडा / भूम	SA 27/29	१९१०६	२५	३८	१९१०६
६	नांदेड	फिनवट	NPG 18	२७१६०	३९	३७	२७१६०
७	परभणी	जिन्नूर	GP 48	३००४९	३१	५१	२३५५६
८	हिंगोली	कळमनुरी	PPG 9	३८६०९	२५	२५	१६९५१
एकूण मराठवाडा				१७४१४४	१८५	२४३	१५७१६९

.....